

PRIIMTI TEKSTAI

P9_TA(2021)0275

Konkurencijos politika. 2020 m. metinė ataskaita

2021 m. birželio 9 d. Europos Parlamento rezoliucija „Konkurencijos politika. 2020 m. metinė ataskaita“ (2020/2223(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV), ypač į jos 101–109 straipsnius,
- atsižvelgdamas į atitinkamas Komisijos taisykles, gaires, rezoliucijas, viešas konsultacijas, komunikatus ir atitinkamus dokumentus konkurencijos klausimais,
- atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 9 d. Komisijos 2019 m. konkurencijos politikos ataskaitą (COM(2020)0302) ir prie jos pridėtą tą pačią dieną paskelbtą Komisijos tarnybų darbo dokumentą,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. birželio 18 d. rezoliuciją dėl metinės ES konkurencijos politikos ataskaitos¹,
- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 10 d. Komisijos komunikatą „Nauja Europos pramonės strategija“ (COM(2020)0102),
- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 19 d., 2020 m. balandžio 4 d., 2020 m. gegužės 13 d. ir 2020 m. liepos 2 d. Komisijos komunikatus dėl laikinosios valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti reaguojant į dabartinį COVID-19 protrūkį, sistemos ir jos pakeitimų²,
- atsižvelgdamas į Komisijos 2020 m. rugsėjo 21 d. komunikatą dėl tam tikrų valstybės pagalbos priemonių, susijusių su šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema po 2021 m., gairių (C(2020)6400),
- atsižvelgdamas į Komisijos 2020 m. birželio 17 d. baltąją knygą dėl sąlygų, susijusių su užsienio subsidijomis, suvienodinimo (COM(2020)0253),
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 17 d. Komisijos sprendimą leisti bendrovei „Google“ laikantis tam tikrų sąlygų įsigyti bendrovę „Fitbit“,

¹ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0158.

² https://ec.europa.eu/competition/state_aid/what_is_new/covid_19.html

- atsižvelgdamas į Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą 24/2020: „Komisijos ES susijungimų kontrolė ir antimonopolinės procedūros: reikia vykdyti platesnio masto rinkos priežiūrą“³,
- atsižvelgdamas į Komisijos pirmininkės Ursulos von der Leyen 2020 m. rugsėjo 16 d. pranešimą apie Sąjungos padėtį,
- atsižvelgdamas į tuomet paskirtosios Komisijos narės Margrethe Vestager raštu ir žodžiu pateiktus atsakymus per Europos Parlamento 2019 m. spalio 8 d. surengtą klausymą,
- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 23 d. Europos konkurencijos tinklo (EKT) bendrą pareiškimą dėl konkurencijos teisės taikymo per COVID-19 krizę⁴,
- atsižvelgdamas į Komisijos aukšto lygio ekspertų 2019 m. balandžio 4 d. ataskaitą „Skaitmeninio amžiaus konkurencijos politika“⁵,
- atsižvelgdamas į 2019 m. kovo 22 d. Tarybos išvadas dėl darbo vietų kūrimo, ekonomikos augimo ir konkurencingumo,
- atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 1 ir 2 d. specialiojo Europos Vadovų Tarybos susitikimo išvadas,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 2 d. Komisijos oficialų įspėjimą suinteresuotiesiems subjektams dėl Jungtinės Karalystės išstojimo ir ES taisyklių konkurencijos srityje ir į 2021 m. sausio 18 d. oficialų įspėjimą dėl Jungtinės Karalystės išstojimo ir ES taisyklių valstybės pagalbos srityje,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio mėn. Europos Parlamento Ekonomikos, mokslo politikos ir gyvenimo kokybės teminio skyriaus tyrimą „Valstybės pagalbos poveikis konkurencijai ir konkurencingumui per COVID-19 pandemiją: pirmieji vertinimai“,
- atsižvelgdamas į JAV Atstovų Rūmų Teismų komiteto Antimonopolinio pakomitečio 2020 m. spalio 6 d. ataskaitą „Konkurencijos skaitmeninėje rinkoje tyrimas: daugumos tarnybos ataskaita ir rekomendacijos“⁶,
- atsižvelgdamas į 2021 m. sausio 19 d. Jungtinės Karalystės konkurencijos ir rinkų institucijos mokslinių tyrimų dokumentą „Algoritmai: kaip jie gali sumažinti konkurenciją ir pakenkti vartotojams“ (angl. „*Algorithms: How they can reduce competition and harm consumers*“),
- atsižvelgdamas į ES 2030 m. tikslą dėl išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio, kurį 2020 m. gruodžio mėn. patvirtino ES vadovai,
- atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikatą „Europos žaliasis

3

https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR20_24/SR_Competition_policy_L_T.pdf

4

https://ec.europa.eu/competition/ecn/202003_joint-statement_ecn_corona-crisis.pdf

5

<https://ec.europa.eu/competition/publications/reports/kd0419345enn.pdf>

6

<https://int.nyt.com/data/documenttools/house-antitrust-report-on-big-tech/b2ec22cf340e1af1/full.pdf>

kursas“ (COM(2019)0640),

- atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 20 d. Komisijos komunikatą „2030 m. ES biologinės įvairovės strategija. Gamtos gražinimas į savo gyvenimą“ (COM(2020)0380),
 - atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 11 d. Komisijos komunikatą „Naujas žiedinės ekonomikos veiksmų planas, kuriuo siekiama švaresnės ir konkurencingesnės Europos“ (COM(2020)0098),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą (A9-0168/2021),
- A. kadangi vartotojams konkurencingos rinkos yra naudingos, visų pirma kai jos lemia mažesnes kainas ir platesnį kokybiškų gaminių pasirinkimą; kadangi ES konkurencijos politika formuojama taip, kad būtų išlaikoma atviros rinkos ekonomika su laisva, sąžininga ir veiksminga konkurencija, skatinant veiksmingą išteklių paskirstymą ir inovacijas ir sykiu daug dėmesio skiriant MVĮ poreikiams ir vienodų sąlygų sudarymui visų ES piliečių naudai; kadangi šis pagrindinis tikslas tebėra toks pat svarbus ir krizės sąlygomis;
- B. kadangi Komisija skubiai reagavo į COVID-19 protrūkio sukeltą krizę priimdama specialias laikinas konkurencijos taisykles, kurios reikalingos siekiant pašalinti didelius Europos ekonomikos sutrikimus;
- C. kadangi išimtinėmis ir laikinomis priemonėmis, kurios taikomos reaguojant į pandemiją, neturėtų būti dangstomas nekonkurencingas elgesys ir jomis neturėtų naudotis jau prieš tai buvusios prastos finansinės būklės įmonės, kad gautų papildomos paramos neturėdamos būtinų ir veiksmingų restruktūrizavimo planų;
- D. kadangi visa valstybės pagalba turėtų būti formuojama ir skiriama ekonominiu, socialiniu ir aplinkosaugos požiūriais atsakingu būdu; kadangi ilguoju laikotarpiu konkurencijos politikos priemonėmis turėtų būti veiksmingai sprendžiamos socialinės, skaitmeninės ir aplinkos problemos visapusiškai vadovaujantis Europos žaliajame kurse išdėstytais prioritetais ir Paryžiaus susitarimo tikslais;
- E. kadangi protingas Sąjungos konkurencijos taisyklių ir jos pramonės, skaitmeninės, aplinkos, socialinės ir tarptautinės prekybos politikos derinimas yra būtinas tam, kad būtų užtikrintos vienodos sąlygos visuose sektoriuose, sustiprintos atsparios vertės grandinės ir skatinamas darbo vietų kūrimas bei pasaulinis konkurencingumas, tokiu būdu prisidedant prie MVĮ palankios prekybos aplinkos;
- F. kadangi nesąžininga valstybių narių konkurencija yra kliūtis tinkamam vidaus rinkos veikimui;
- G. kadangi šiuo metu Komisija atlieka bendrą konkurencijos politikos vykdymo užtikrinimo veiksmingumo peržiūrą, įskaitant antimonopolinius reglamentus, daugelį valstybės pagalbos taisyklių ir gairių, įmonių susijungimų kontrolės taisyklių vertinimą ir Pranešimo dėl rinkos apibrėžties peržiūrą;
- H. kadangi ekonominis boikotas, taikomas produktams iš tam tikrų ES geografinių vietovių, yra šiurkštus konkurencijos taisyklių pažeidimas ir šis klausimas turėtų būti veiksmingai sprendžiamas;

- I. kadangi didėjant iššūkiams konkuruojant su smarkiai subsidijuojama didžiule ekonomika, kokia yra Kinijos ekonomika, būtinos priemonės ES įmonėms, susiduriančioms su konkurencija už ES ribų, sustiprinti;
- J. kadangi atvira rinkos struktūra prekybos ir leidimų išdavimo srityje, sudaranti galimybes tikrai rinkos infrastruktūrų konkurencijai, yra labai svarbi ES kapitalo rinkų išsaugojimui ir jų atsparumo stiprinimui, rinkos inovacijų skatinimui ir atitinkamai geresnių rezultatų pensininkams, įmonėms ir investuotojams užtikrinimui; kadangi poreikis užtikrinti atvirą rinkos struktūrą turi būti suderintas su finansinio stabilumo aspektais;
- K. kadangi daugumos vartotojų vartai į internetą yra riboti dėl stubinamai nedidelio skaitmeninių ekosistemų ir interneto platformų kiekio; kadangi COVID-19 pandemija paspartino skaitmeninimo tempą tuo iškeldama naujų iššūkių konkurencijos politikos veiksmingumui, visų pirma antimonopolinių taisyklių srityje, kur iki šiol *ex ante* intervencijos nebuvo leidžiamos;
- L. kadangi su duomenimis susiję skandalai, tyrimai ir įrodymai parodė, kaip asmens duomenys renkami ir saugomi dažnai taikant perteklinius būdus, taip pat kaip platformos juos naudoja ir parduoda trečiosioms šalims ir kaip dominuojančioje padėtyje esantys technologijų operatoriai ir platformos sistemingai seka vartotojus internete;
- M. kadangi kai kurios įmonės, turinčios dvigubą – platformos ir paslaugų teikėjo – statusą, piktnaudžiauja savo padėtimi konkurentams nustatydamos nesąžiningas taisykles ir sąlygas;
- N. kadangi analitikai prognozuoja⁷, jog bendrovės „Amazon“, „Facebook“ ir „Alphabet Inc.“ („Google“) 2021 m. kartu gaus 61 proc. visų skaitmeninių reklamų užsakymų, t. y. padvigubins savo rinkos dalį, palyginti su 2015 m.; kadangi bendrovės „Facebook“ ir „Alphabet Inc.“ („Google“) atitinkamai uždirba 98,53 proc. ir 83,3 proc. savo pajamų iš skaitmeninės reklamos⁸;
- O. kadangi konkurencijos institucijų skirtos baudos dažnai neturėjo atgrasomojo poveikio didelėms technologijų bendrovėms, nes jos tai telaiko verslo veiklos sąnaudomis;
- P. kadangi antimonopolinės priemonės turėtų būti pritaikytos prie naujų greitai besikeičiančių skaitmeninių ir technologijų rinkų realiųjų;
- Q. kadangi siekiant užtikrinti, kad visos finansinių paslaugų ir technologijų įmonės galėtų konkuruoti vienodomis sąlygomis, joms reikia sudaryti vienodas sąlygas laikantis principo „tokia pati rizika, tokia pati veikla, toks pats reglamentavimas“;
- R. kadangi algoritmai gali labai padidinti efektyvumą ir sudaro galimybes įmonėms teikti savo vartotojams geresnius produktus ir paslaugas; tačiau kadangi sąmoningas ar nesąmoningas netinkamas algoritmų taikymas gali būti žalingas vartotojams ir

⁷ „GroupM Worldwide, Inc.“ (2020), „This Year Next Year: The End-Of-Year Forecasts“, 2020 m. gruodžio mėn. <https://www.groupm.com/this-year-next-year-global-end-of-year-forecast-2020/>

⁸ „Statista dossier on Google, Amazon, Facebook, Apple, and Microsoft“ (GAFAM), straipsnis (2020), <https://www.statista.com/study/47704/google-apple-facebook-amazon-microsoft-gafam/>

konkurencijai;

- S. kadangi ES konkurencijos ir valstybės pagalbos taisyklės turėtų būti suderintos su Europos žaliojo kurso, ES skaitmeninės strategijos, Europos socialinių teisių ramsčio ir JT darnaus vystymosi tikslais ir prisidėti jų siekiant; kadangi ES valstybės pagalbos atvejai vargu ar susiję su tokiais bendrais ES politikos tikslais;

Bendrosios aplinkybės

1. pabrėžia, kad konkurencijos politika, kuria siekiama užtikrinti vienodas sąlygas visuose sektoriuose, skatinti inovacijas ir suteikti didesnę ir kokybiškesnę pasirinkimą vartotojams, yra būtina, kad būtų garantuotas tinkamas bendrosios rinkos veikimas;
2. reiškia susirūpinimą dėl didėjančios pramonės koncentracijos Europoje; šiuo atžvilgiu pastebi, kad 2001–2012 m. laikotarpiu 10 Europos valstybių vidutinio pramonės sektoriaus pardavimai 10 proc. didžiausių pramonės įmonių segmente padidėjo 2–3 proc.; įspėja, kad šis padidėjimas pastebimas ir gamybos, ir nefinansinių paslaugų srityje, ir kad jo neskatina aktyviai skaitmeninius sprendimus taikantys sektoriai; pažymi, kad dėl didėjančios pramonės koncentracijos įmonės gali taikyti didesnius atkainius ir atitinkamai gauti didesnę pelną, o dėl to nukenčia Europos vartotojai;
3. mano, kad Europos įmonėms, veikiančioms vidaus rinkoje ir tarptautiniu lygmeniu, ypač MVI, labai svarbu, kad ES konkurencijos taisyklių įgyvendinimą griežtai ir nešališkai užtikrintų nepriklausomos konkurencijos institucijos, ir tai galėtų svariai prisidėti prie pagrindinių politinių prioritetų, kaip antai stipresnės ir teisingesnės vidaus rinkos, sujungtos bendrosios skaitmeninės rinkos, Sąjungos konkurencingumo pasauliniu mastu, kovos su socialine nelygybe ir klimato krize, taip pat prie Europos vertybių, susijusių su aplinkos standartais, socialiniais reikalais, klimato politika ir vartotojų apsauga; vis dėlto pabrėžia pakankamo lankstumo svarbą krizės sąlygomis;
4. palankiai vertina konsultacijas dėl konkurencijos teisės ir Europos žaliojo kurso, nes tai yra žingsnis didesnio politinio nuoseklumo link; ragina Komisiją pateikti išsamų ir ateitį orientuotą veiksmų planą, kaip reikėtų persvarstyti konkurencijos ir valstybės pagalbos taisykles;
5. mano, kad vienodų sąlygų užtikrinimas įmonėms bendrojoje ir pasaulio rinkose, kas yra labai svarbu visų pirma MVI ir kuriant deramas ir tvarias darbo vietas Europos Sąjungoje ir už jos ribų, taip pat priklauso nuo to, kaip ryžtingai ir veiksmingai kovojama su socialiniu, aplinkos ir fiskaliniu dempingu; šiomis aplinkybėmis ragina Komisiją dėti daugiau pastangų, kad būtų sukurtas teisinis ES privalomos išsamaus patikrinimo žmogaus teisių ir aplinkosaugos aspektu priemonės pagrindas;
6. pabrėžia, kad dėl agresyvios tarptautinių įmonių mokesčių praktikos, žalingos mokesčių praktikos ir didelėms įmonėms taikomų mokesčių lengvatų gali būti stabdomos inovacijos ir kenkiama rinkų konkurencingumui, ypač kai tai susiję su MVI, kurios yra Europos ekonomikos pagrindas;
7. pabrėžia EKT svarbą remiant nacionalinių konkurencijos institucijų (NKI) ir Komisijos bendradarbiavimą siekiant skatinti sąžiningą konkurenciją bendrojoje rinkoje stiprinant gerosios patirties taikymą ir dalijimąsi ja;
8. ragina vykdyti struktūrinį dialogą su už konkurenciją atsakingu vykdomuoju Komisijos pirmininko pavaduotoju, o Komisiją ragina toliau stengtis išlaikyti glaudų

bendradarbiavimą su kompetentingo Parlamento komiteto nariais; mano, kad Komisijos metinė konkurencijos politikos ataskaita yra būtina demokratinės kontrolės priemonė; primena, kad pastaraisiais metais Parlamentas, vykdydamas įprastą teisėkūros procedūrą, dalyvavo formuojant konkurencijos taisyklių sistemą; primygtinai reikalauja, kad formuojant konkurencijos taisyklių sistemą Parlamentas turėtų bendro sprendimo įgaliojimus;

9. prašo Komisijos naudoti savo tarpininkavimo įgaliojimus siekiant pabrėžti vyriausybių taikomų kainų kontrolės priemonių pavojų, įskaitant pavojų, susijusį su informacijos apie kainas iškreipimu, kuris gali paskatinti gamybą ir sumažinti paskatas esant prekių trūkumui į rinką ateiti naujiems dalyviams;
10. susirūpinęs pažymi, kad, remiantis Komisijos vertinimu, kai kurios valstybės narės veiksmingai neįgyvendino Direktyvos dėl sąžiningų sąlygų vartotojų sutartyse⁹, o tai turėjo didžiulį neigiamą poveikį vartotojams ir sąžiningai konkurencijai; ragina Komisiją tikrinti nustatytas nesąžiningas sąlygas ir praktiką (visų pirma bankininkystės sektoriaus) vartotojų sutartyse, ir naudojant visas turimas priemones užtikrinti veiksmingą ir greitą šios direktyvos įgyvendinimą;
11. pripažįsta, kad Europos Komisijos Konkurencijos generaliniam direktoratui (COMP GD) turėtų būti skiriami ištekliai, atitinkantys jo darbo krūvį ir užduočių įvairovę; atkreipia dėmesį į tai, kad reikia užtikrinti specifines žinias skaitmeniniais klausimais ir internetinių platformų praktikos išmanymą, pasitelkiant elgsenos ekonomistus, algoritmų specialistus, inžinierius ir duomenų mokslininkus; ragina Komisiją informuoti Parlamentą apie išteklių paskirstymą valstybės pagalbos kontrolės, susijungimų kontrolės ir antimonopolinių priemonių srityse;

Atsako į COVID-19 politikos priemones

12. palankiai vertina tai, kad patvirtinta laikinoji valstybės pagalbos priemonių sistema ir jos pratęstam ir išplėstam taikymui reikalingi pakeitimai, priimti reaguojant į nenumatytus įvykius, susijusius su COVID-19 krize, kad valstybės narės galėtų remti įmones pandemijos metu; pritaria tam, kad išimtinės priemonės būtų naudojamos tol, kol jos pateisinamos dėl epidemiologinės padėties, bet pabrėžia, kad ši sistema yra laikina priemonė; pabrėžia, kad veiksmingos konkurencijos atkūrimas vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu yra labai svarbus siekiant užtikrinti, kad ekonomikos atsigavimas būtų greitas ir nuoseklus; pabrėžia, kad ekonomikai atsigaunant paramos priemonės turėtų būti taikomos tikslingiau; pabrėžia, kad tarp valstybių narių esama didelių skirtumų jų turimos fiskalinės erdvės, reikalingos valstybės pagalbai teikti, aspektu;
13. palankiai vertina Komisijos komunikatą dėl laikinosios su įmonių bendradarbiavimu reaguojant į kritines situacijas, susidarančias dėl dabartinio COVID-19 protrūkio, susijusių antimonopolinių klausimų vertinimo sistemos; laikosi nuomonės, kad teikiant gaires ir pagalbą dėl antimonopolinių taisyklių taikymo palengvinamas bendradarbiavimas, reikalingas įveikiant COVID-19 krizę, taigi, jis naudingas vartotojams;
14. pažymi, kad laikinoji sistema apima tam tikras sąlygas dėl tam tikrų valstybės pagalbos priemonių tipų, pvz., rekapitalizavimo; šiuo atžvilgiu palankiai vertina tokias sąlygas,

⁹ 1993 m. balandžio 5 d. Tarybos direktyva 93/13/EEB dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais (OL L 95, 1993 4 21, p. 29).

kaip draudimas paskirstyti dividendus, mokėti premijas ir atpirkti akcijas; tačiau apgailestauja, kad šios sąlygos nebuvo taikomos kitoms valstybės pagalbos priemonėms; ragina Komisiją nustatyti tokias sąlygas visoms valstybės pagalbos priemonėms pagal laikinąją sistemą, įskaitant visų pirma rekapitalizavimo priemones, kurias valstybės narės turėtų taikyti tik kraštutiniu atveju, nes jos gali daryti didelį iškraipomąjį poveikį vidaus rinkai;

15. tvirtai remia veiksmingas priemones, kuriomis siekiama spręsti COVID-19 vakcinų trūkumo problemą, visų pirma mažas ir vidutines pajamas gaunančiose šalyse, ir todėl remia Komisijos ir valstybių narių pastangas paraginti ES nepriklausančias valstybes panaikinti galiojančius eksporto draudimus ir dovanoti daugiau vakcinų, taip pat ragina Komisiją ir valstybes nares dar labiau didinti pastangas remiant technologijų perdavimą ir savanorišką licencijų intelektinės nuosavybės teisėms išdavimą, kai tai susiję su pasaulio gyventojų gydymu nuo endeminių ar pandeminių infekcinių ligų;
16. pabrėžia, kad Komisijos veiksmai, kuriais siekiama pašalinti monopolio sąlygas ir dominuojančias pozicijas ir riboti viešąjį finansavimą įmonėms, kurios galėtų lemti tokias sąlygas, neišsprendžia problemos dėl sisteminių ir struktūrinių sunkumų, kurie turi poveikio Europos salų teritorijose ir atokiausiuose regionuose įsteigtų ir iš jų veikiančių įmonių konkurencingumui;
17. pabrėžia politikos suderinamumo svarbą ir tai, kad bet kokia pagalba turi būti skiriama tik toms įmonėms, kurios dėl pandemijos patyrė tiesioginių finansinių nuostolių; taip pat primygtinai ragina, kad mokesčių rojuose už ES ribų mokesčių vengimo tikslais įsisteigusioms įmonėms būtų uždrausta naudotis valstybės pagalbos ar finansinės paramos priemonėmis, jeigu jos neįsipareigoja pakeisti savo elgesio;
18. ragina Komisiją ir valstybes nares priimti tikslingesnės valstybės pagalbos po COVID-19 gaires, siekiant paskatinti konkurencingumą ir išsaugoti užimtumą; laikosi nuomonės, kad tose gairėse turėtų būti pasiūlytos priemonės, kaip išspręsti rinkos susiskaidymo ir iškraipymų, atsirandančių dėl nevienodų sąlygų, problemą, valstybės pagalbos poveikio vidaus rinkai analizė ir aiškios gairės, kaip galima geriausiai pasinaudoti konkurencijos politikos priemonėmis atsigavimui paskatinti; taip pat ragina Komisiją integruoti pramonės, skaitmenines ir žaliąsias strategijas nustatant būsimos valstybės pagalbos sąlygas;
19. primena, kad reikia teikti pirmenybę griežto ir nešališko valstybės pagalbos teikimo taisyklių laikymosi užtikrinimui, be kita ko, sprendžiant bankų krizių problemas ateityje; ragina Komisiją skubiai išnagrinėti valstybės pagalbos taisyklių likvidavimo pagalbos srityje ir pertvarkymo tvarkos pagal Bankų gaivinimo ir pertvarkymo direktyvą¹⁰ (BGPD) neatitikimus ir atliekant krizių valdymo sistemos peržiūrą persvarstyti savo 2013 m. liepos 30 d. Bankų komunikatą¹¹, be kita ko, turint omenyje pastaruosius atvejus, atsižvelgiant į būtinybę apsaugoti mokesčių mokėtojus ir santaupų

¹⁰ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/59/ES, kuria nustatoma kredito įstaigų ir investicinių įmonių gaivinimo ir pertvarkymo sistema ir iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 82/891/EEB, direktyvos 2001/24/EB, 2002/47/EB, 2004/25/EB, 2005/56/EB, 2007/36/EB, 2011/35/ES, 2012/30/ES bei 2013/36/ES ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 1093/2010 bei (ES) Nr. 648/2012 (OL L 173, 2014 6 12, p. 190).

¹¹ Komisijos komunikatas dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo nuo 2013 m. rugpjūčio 1 d. bankų priemonėms finansų krizės sąlygomis paremti (OL C 216, 2013 7 30, p. 1).

turinčius asmenis nuo bankų gelbėjimo naštos;

20. pažymi, kad ES konkurencijos ir valstybės pagalbos taisyklės neturėtų būti vertinamos atskirai nuo pinigų, prekybos ir fiskalinės politikos; kviečia apgalvoti galimus konkurencijos iškreipimus dėl Europos Centrinio Banko vykdomo įmonių obligacijų pirkimo; atsižvelgdamas į tai atkreipia dėmesį į valstybės pagalbos atrankumo sąvoką ir į Europos Sąjungos sutarties 4 straipsnio 3 dalį, kurioje minimas vadinamasis lojalumo principas;
21. ragina Komisiją užtikrinti ir stebėti tinkamą įvairių ES finansavimo priemonių naudojimą ir paskirstymą reaguojant į COVID-19 krizę, be kita ko, pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę įgyvendinant valstybių narių nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus (NEGADP), kurie turi atitikti ES konkurencijos ir valstybės pagalbos taisykles, neiškraipyti konkurencijos ir turi būti vienodai taikomi visoms įmonėms, ypač svarbiausiuose sektoriuose, pavyzdžiui, telekomunikacijų, energetikos ir transporto; primygtinai ragina Komisiją prižiūrėti visus tokius galimus konkurencijos iškreipimus; pabrėžia, kad valstybės pagalba neturėtų būti skiriama įmonėms, kurios buvo neefektyvios ir struktūriškai nuostolingos jau prieš COVID-19 krizę, taip pat kad nebūtų skatinamas monopolinių struktūrų formavimasis;

Pasaulinis aspektas

22. akcentuoja vis intensyvesnio struktūrinio pasaulinio dialogo ir bendradarbiavimo dėl konkurencijos politikos vykdymo užtikrinimo bei bendro požiūrio į sąžiningą konkurenciją keitimo svarbą;
23. palankiai vertina tai, kad Komisija ir NKI aktyviai dalyvauja Tarptautinio konkurencijos tinklo veikloje ir primygtinai ragina labiau įtraukti Parlamentą į susijusių EKT bei EBPO darbo ir ekspertų grupių veiklą;
24. remia Komisijos strategiją, kuria siekiama pašalinti neigiamą poveikį, atsirandantį dėl neteisėto ES nepriklausančių valstybių vienašališkų sankcijų eksteritorialaus taikymo ES veiklos vykdytojams; šiomis aplinkybėmis palankiai vertina 2021 m. sausio 19 d. Komisijos komunikatą „Europos ekonomikos ir finansų sistemos atvirumo, tvirtumo ir atsparumo didinimas“ (COM(2021)0032);
25. pabrėžia, kad specialūs bendradarbiavimo susitarimai su ES nepriklausančiomis valstybėmis konkurencijos politikos srityje gali reikšmingai prisidėti prie konkurencijos politikos veiksmingumo, ir ragina Komisiją sudaryti daugiau tokių specialių konkurencijos susitarimų, kad konkurencijos institucijos galėtų veiksmingiau keisti informacija; taip pat primena, kad valstybės pagalbos, viešojo pirkimo ir investicijų politikos požiūriu ES privalo užtikrinti vienodas sąlygas ir abipusiškumą su savo tarptautiniais partneriais; ragina Komisiją sustiprinti valstybės pagalbos skyrius būsimuose laisvosios prekybos susitarimuose;
26. ragina Komisiją daug dėmesio skirti užsienyje įsisteigusių valstybės valdomų įmonių, gaunančių iš savo šalių vyriausybių paramą ir subsidijas, teikiamas tokiais būdais, kuriuos pagal ES bendrosios rinkos taisykles taikyti ES įmonėms draudžiama, vaidmeniui; reiškia susirūpinimą dėl valstybės finansuojamos konkurencijos iškreipimo, kurią lemia užsienio šalių įmonės, įsigyjančios Europos įmones, ypač veikiančias naujoviškų arba strateginių technologijų srityje, besilaikančias Europos žaliojo kurso ir susilpnėjusias dėl COVID-19 pandemijos;

27. kaip pirmą žingsnį palankiai vertina įsigaliojusį Reglamentą (ES) 2019/452, kuriuo nustatoma tiesioginių užsienio investicijų į Sąjungą tikrinimo sistema¹², taip pat Komisijos Baltąją knygą dėl sąlygų, susijusių su užsienio subsidijomis, suvienodinimo; pastebi nuolatinį Europos įmonių patiriamą užsienio subjektų spaudimą dėl perėmimo ir įspėja, kad reikia skubiai imtis veiksmų; todėl laukia Komisijos rengiamo pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo bus siekiama panaikinti iškreipiamąjį užsienio subsidijų poveikį vidaus rinkai;
28. mano, kad Sąjungos įmonės turėtų turėti galimybę vienodomis sąlygomis konkuruoti pasaulinėse rinkose; todėl ragina Komisiją pritaikyti savo konkurencijos ir valstybės pagalbos politiką, kad būtų galima paskatinti reikšmingą pramonės plėtrą; pabrėžia, kad išmani pramonės politika gali padėti perskirstyti išteklius tam tikriems sektoriams neiškraipant konkurencijos ir atitinkamai padėti pagrindą atspariai ir tvariai ekonomikai ilguoju laikotarpiu; laikosi nuomonės, kad Sąjungai ir valstybėms narėms reikia stiprinti tikslingos ES politikos, tikslingų investicijų ir konkurencijos politikos sąveiką, kad būtų skatinamas užimtumas ir atsparios vertės grandinės, siekiant užtikrinti ES savarankiškumą tam tikruose strateginiuose sektoriuose, sykiu išsaugant atvirą ekonomiką;
29. ragina Europos pramonės įmones sustiprinti investicijas į mokslinius tyrimus ir plėtrą, siekiant užtikrinti vienodas sąlygas gamintojams ES viduje ir už jos ribų, pasiekti Europos žaliojo kurso tikslus, be kita ko, pereiti prie mažaanglių gamybos modelių, ir remti ES pramonės įmonių konkurencingumą už ES ribų esančių konkurentų, kurių gamybos procesams netaikomi tokie pat kriterijai, kokie yra nustatyti ES lygmeniu, atžvilgiu; taip pat ragina Komisiją šiomis aplinkybėmis apsvarstyti galimybę padidinti pagalbą moksliniams tyrimams ir inovacijoms, taip pat technologijoms, turinčioms teigiamą išorinį poveikį aplinkai arba bendrai energetikos sistemai;
30. kviečia Komisiją nustatyti strateginės priklausomybės ryšius, visų pirma pažeidžiamose pramonės ekosistemose, ir pasiūlyti priemonių šiems priklausomybės ryšiams sumažinti, be kita ko, diversifikuojant gamybos ir tiekimo grandines, skatinant gamybą ir investicijas Europoje ir užtikrinant strateginių atsargų kaupimą; atsižvelgdamas į tai pažymi bendriems Europos interesams svarbių projektų svarbą investuojant į perversmines technologijas; ragina Komisiją, atsižvelgiant į būsimą bendriems Europos interesams svarbių projektų komunikato peržiūrą, toliau skatinti bendriems Europos interesams svarbius projektus, paaiškinti jų atrankos taisykles, persvarstyti ir supaprastinti kai kuriuos įgyvendinimo kriterijus ir reikalavimus ir apsvarstyti galimybę sudaryti palankesnes sąlygas bendram ES finansavimui, siekiant palengvinti partnerių iš mažesnių valstybių narių dalyvavimą ir užtikrinti, kad mažesniems pramonės mokslinių tyrimų projektams būtų lengviau gauti paramą;
31. pritaria išsamaus ES nepriklausančių valstybių įmonių patikrinimo dėl valstybės pagalbos taisyklės įtraukimui į ES konkurencijos taisykles, sykiu pabrėždamas, kad Sąjunga turėtų likti atvira tiesioginėms užsienio investicijoms, kurios vykdomos nepažeidžiant teisinės sistemos, laikantis Europos socialinių ir aplinkos standartų ir neiškraipant konkurencijos; atsižvelgdamas į tai primena savo raginimą Komisijai ir valstybėms narėms prieš nagrinėjant pasiūlymą dėl pasienio anglies dioksido korekcinio mechanizmo priimti sustiprintas prekybos apsaugos priemones, siekiant kovoti su

¹² 2019 m. kovo 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/452, kuriuo nustatoma tiesioginių užsienio investicijų į Sąjungą tikrinimo sistema (OL L 79 I, 2019 3 21, p. 1).

nesąžiningos prekybos praktika ir visų pirma apsaugoti pramonės sektorių konkurencingumą; sykiu pabrėžia, kad sprendimai dėl konkurencijos politikos neturėtų būti naudojami kaip protekcionistinė priemonė, ir atsižvelgdamas į tai ragina atlikti ES valstybės pagalbos taisyklių šalutinio poveikio mažas ir vidutines pajamas gaunančių šalių konkurencingumui analizę;

32. susirūpinęs pažymi, kad, palyginti su kitais prekybos susitarimais, pvz., su Šveicarija, ES ir Jungtinės Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimas yra silpnesnis; ypač apgailestauja dėl to, kad ES ir Jungtinės Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarime nėra numatytos visiškai vienodos sąlygos valstybės pagalbos ir konkurencijos aspektais; ragina ES ir Jungtinę Karalystę rasti bendrą sutarimą tolesniam bendradarbiavimui ir siekti sąžiningos konkurencijos ir vienodų sąlygų;

Konkurencijos politika skaitmeniniame amžiuje

33. palankiai vertina Komisijos pasiryžimą kovoti su platformų, kurios veikia kaip prieigos valdytojos, nesąžiningomis sąlygomis ir praktika, veikti ir šalinti neteisėtas kliūtis konkurencijai internete Europos bendrojoje skaitmeninėje rinkoje; apgailestauja dėl lėtai (palyginti su sparčiai kintančiomis skaitmeninėmis rinkomis) vykdomų antimonopolinių tyrimų; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad praėjus dešimčiai metų nuo tyrimo dėl „Google“ šališkos paieškos pradžios Komisija vis dar nėra jo baigusi; mano, kad skaitmeninėje ekonomikoje duomenų koncentracija vos keliose įmonėse lemia rinkos nepakankamumą, pernelyg didelį pelną ir naujų rinkos dalyvių blokavimą;
34. mano, kad, nors įdėta nemažai pastangų, su stambių technologijos įmonių per dideliu dominavimu rinkoje susijusioms problemoms spręsti nebuvo skirta pakankamai dėmesio ir kad tai reikia nedelsiant ištaisyti;
35. pripažįsta iššūkius, kurių kyla kuriant konkurencijos politiką ir užtikrinant jos įgyvendinimą, be kita ko, dėl tinklo poveikio, koncentracijos, duomenų kaupimo ir naudojimo nemokamose rinkose, kainodaros algoritmų, didžiųjų platformų struktūros ir intervencinių rinkos priemonių;
36. ragina Komisiją skirti deramą dėmesį ir atidžiai apsvarstyti struktūrines konkurencijos problemas, susijusias su veikiančių mokėjimo tinklų prieigos valdytojo padėtimi, kuri per COVID-19 pandemiją tik dar labiau sustiprėjo;
37. palankiai vertina Komisijos apeliacinį skundą dėl sprendimo bendrovės „Apple“ byloje¹³; mano, kad, atsižvelgiant į naudingus mokestinius režimus, bendrovės „Apple“ byla dar kartą parodo, kad būtina nustatyti aiškias valstybės pagalbos taisykles;
38. pažymi, kad konkurencijos institucijų naudojamos tradicinės priemonės, pvz., galimo piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi rinkoje tyrimai, trunka labai ilgai, o tai yra problema sparčiai kintančiose skaitmeninėse rinkose; todėl palankiai vertina Komisijos vertinimą dėl naujų konkurencijos užtikrinimo priemonių poreikio sprendžiant struktūrines konkurencijos problemas skaitmeninėse rinkose, nes taikant galiojančias taisykles minėtų problemų neįmanoma efektyviai išspręsti, ir ragina Komisiją atidžiai prižiūrėti šias rinkas, kad būtų galima greitai ir veiksmingai nustatyti dideles problemas ir teises spragas ir užkirsti joms kelią; pažymi, kad konkurencijos institucijų skirtos

¹³ 2020 m. liepos 15 d. Sprendimas byloje *Airija ir kt. prieš Komisiją*, T-778/16 ir T-892/16, EU:T:2020:338.

baudos dažnai neturi atgrasomojo poveikio didelėms technologijų bendrovėms, nes jos tai telaiko verslo veiklos sąnaudomis;

39. palankiai vertina Komisijos pasiūlymą dėl Skaitmeninių rinkų akto (SRA), kuriuo būtų draudžiama platformoms teikti sau pačioms pirmenybę vykdant verslą (įskaitant privalomą susiejimą ir (arba) išankstinį įdiegimą) arba veikti verslo srityse, priklausomose nuo platformos ar su ja sąveikaujančiose, taip pat reikalauti, kad platformos užtikrintų savo paslaugų suderinamumą su konkuruojančiais tinklais, kad skirtingos platformos būtų funkciškai suderinamos, be kita ko, pagrindinių paslaugų, duomenų perkeliamumo ir kelių pardavėjų integravimo aspektais; ragina Komisiją ieškoti sprendimo atvejais, kai pasiūlytos taisomosios priemonės buvo akivaizdžiai neveiksmingos konkurencijai atkurti lyginamojo apsipirkimo rinkoje;
40. primena, kad duomenų suteikiami pranašumai, susiję su dalijimusi duomenimis ir jų pardavimu, taip pat paslaugos, nustatytos kaip numatytosios, kelia pavojų, kad tam tikros įmonės skaitmeninėse rinkose taps „prieigos valdytojomis“, ir tai būtina veiksmingai spręsti priėmus SRA; laikosi nuomonės, kad Komisija turėtų turėti galimybę priversti prieigos valdytojos funkciją atliekančią platformą pakeisti tam tikrus numatytuosius nustatymus į veiksmingą ir objektyvią vartotojų pasirinkimą užtikrinančią architektūrą;
41. mano, kad, atsižvelgiant į tai, jog baudos ir nustatytos elgesio taisomosios priemonės tam tikrais antimonopoliniais atvejais nedavė norimo efekto, siekiant atkurti konkurenciją skaitmeninėse rinkose būtų pageidautinas struktūrinis didžiųjų technologijų monopolijų atskyrimas; pabrėžia, kad tikslinės ir veiksmingos elgesio taisomosios priemonės yra laiko požiūriu veiksmingas sprendimas; siūlo įgyvendinti dalyvaujamasias antimonopolines priemones, kad būtų skatinamas nuolatinis dialogas su visomis įmonėmis, padidėtų teisinis tikrumas, skaidrumas ir vartotojų apsauga, taip pat būtų užtikrintos veiksmingos taisomosios priemonės;
42. ragina Komisiją paspartinti procedūras, visų pirma taikant antimonopolines taisykles, ir procedūras sparčiai augančiose skaitmeninėse rinkose; prašo, kad ir tiriamos įmonės bendradarbiautų šiomis aplinkybėmis; smerkia kai kurių tiriamų įmonių taikomą dirbtinio vilkinimo praktiką joms sistemingai teikiant prašymus pratęsti terminus arba į reikalavimus pateikti informaciją atsakant labai vėlai, arba pateikiant neveiksmingus pasiūlymus dėl įsipareigojimų, kuriuos jos būtų linkusios prisiimti;
43. taip pat pastebi, kad, nors svarbu užtikrinti tinkamą procesą ir tiriamų įmonių teisę apsiginti, administracines procedūras būtina paspartinti ir padidinti jų veiksmingumą; pabrėžia, kad siekiant užkirsti kelią nepataisomam konkurencijos sunaikinimui reikia išnagrinėti galimybę sistemingiau naudoti konkrečias priemones, pvz., laikinasias priemones, ir kitas struktūrines ir elgesio priemones; atsižvelgdamas į tai primena, kad EKT+ direktyvos priede¹⁴ Komisija nurodė, kad laikinosios priemonės gali būti „viena svarbiausių priemonių, kuriomis konkurencijos institucijos galėtų užtikrinti, kad tyrimo metu nebūtų daroma žala konkurencijai“; apgailestauja ir yra susirūpinęs dėl to, kad per 20 metų šios laikinosios priemonės buvo panaudotos tik vieną kartą; ragina Komisiją

¹⁴ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1, kuria valstybių narių konkurencijos institucijoms suteikta galių veiksmingiau užtikrinti konkurencijos teisės aktų laikymąsi ir tinkamą vidaus rinkos veikimą (OL L 11, 2019 1 14, p. 3).

persvarstyti Pranešimą dėl konkurencijos gynimo priemonių¹⁵ atsižvelgiant į skaitmeninio sektoriaus pokyčius ir raidą per pastaruosius metus;

44. palankiai vertina tai, kad Komisijos pasiūlymuose dėl skaitmeninių paslaugų akto ir skaitmeninių rinkų akto taikomas išskirtinis požiūris į visas skaitmenines paslaugas, labai didelės apimties skaitmenines paslaugas ir paslaugų valdytojus; ypač atkreipia dėmesį į tai, kad pasiūlymu dėl SRA siekiama užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą, remiant veiksmingą konkurenciją, vienodas sąlygas skaitmeninėse rinkose ir teisingą bei konkurencingą interneto platformų aplinką; apgailestauja dėl to, kad šių aktų projektuose nenumatyta tinkamų priemonių prieš reklamos tarpininkus; pažymi, kad pirmasis vykdymo užtikrinimo veiksmas pagal naująjį SRA reglamentą bus įmanomas tik po penkerių metų; todėl primygtinai ragina Komisiją užtikrinti antimonopolinių priemonių vykdymą naujose ir nagrinėjamosiose bylose, susijusiose su priegigos valdytojais skaitmeninėje aplinkoje;
45. pabrėžia, kad būsimame SRA turi būti numatyta tinkama vykdymo užtikrinimo sistema; mano, kad Komisijos priežiūros funkcijai turėtų būti skiriama pakankamai išteklių ir kad priežiūros procese turėtų dalyvauti visi subjektai, įskaitant NKI, nacionalines sektorių reguliavimo institucijas, Europos duomenų apsaugos valdybą, Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūną ir vartotojų organizacijas; pabrėžia, kad dėl taisomųjų priemonių nustatymo nereikėtų būti paliekama spręsti apkaltintai bendrovei, o jos turėtų būti nustatomos pagal griežtą atitikties mechanizmą;
46. mano, kad pasiūlymas dėl SRA yra konkurencijos taisyklės papildanti priemonė, kuria siekiama užtikrinti sąžiningas ir konkurencingas skaitmenines rinkas; mano, kad pasiūlymu dėl skaitmeninių rinkų akto neturėtų būti trukdoma tinkamai vykdyti jau galiojančių konkurencijos teisės aktų, įskaitant nacionalinės teisės aktus, ir Komisijai neturėtų būti trukdoma visapusiškai naudoti turimas priemones konkurencijai užtikrinti; šiuo atžvilgiu primena apie neišspręstus klausimus dėl „Android“ sprendimo¹⁶ ir nepakankamos konkurencijos internetinės paieškos srityje;
47. pažymi, kad „Google“ pasiūlytas taisomąsias priemones visos Europos rinkos dalyviai ir vartotojų organizacijos atmetė kaip neveiksmingas; ragina Komisiją iškelti antimonopolinį ieškinį bendrovei „Google“ dėl piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi teikiant kitas specializuotas paieškos paslaugas, įskaitant paiešką vietoje;
48. ragina Komisiją visapusiškai naudotis savo konkurencijos politikos priemonėmis, kad būtų garantuotos teisingos vienodos sąlygos, ir imtis priemonių dėl galimo priegigos valdytojų poveikio, susijusio su galimybe naudotis pagrindinėmis įgalinančiomis dirbtinio intelekto ir duomenų technologijomis;
49. mano, kad Parlamentas turėtų aktyviai dalyvauti diskusijose dėl konkurencijos politikos, be kita ko, surengdamas viešąjį klausymą su bendrovių „Google“, „Amazon“, „Facebook“ ir „Apple“ (angl. GAFA) vykdomaisiais direktoriais dėl jų įmonių strategijos konkurencijos ir mokesčių praktikos srityse; apgailestauja, kad visi keturi vykdomieji direktoriai atsisakė dalyvauti tokiaame klausyme; taip pat apgailestauja, kad Parlamentas neturi tinkamų mechanizmų ir negali teisiškai įpareigoti dalyvauti tokiuose

¹⁵ Komisijos pranešimas dėl konkurencijos gynimo priemonių, priimtinių pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 139/2004 ir Komisijos reglamentą (EB) Nr. 802/2004 (OL C 267, 2008 10 22, p. 1).

¹⁶ 2019 m. rugsėjo 23 d. sprendimas, „Google“ prieš Komisiją, T-604/18, EU:T:2019:743.

renginiuose, ir tikisi, kad netrukus šis klausimas bus išspręstas;

50. pabrėžia skaidrumo registro svarbą siekiant užtikrinti lobizmo viešąją kontrolę, kad būtų išvengta konkurencijos iškraipymo; ragina papildyti ES skaidrumo registrą informacija apie įmonių arba asociacijų finansavimą, kad suinteresuotieji subjektai negalėtų veikti kitų įmonių vardu to nenurodydami;
51. pabrėžia, kad svarbu padėti vartotojams ir naudotojams geriau kontroliuoti savo duomenis ir tapatybę ir prisiimti už juos atsakomybę, ir ragina užtikrinti aukšto lygio asmens duomenų apsaugą, kartu didinant skaitmeninių paslaugų skaidrumą ir atskaitomybę; primena, kad vartotojai neturi kito pasirinkimo, kaip tik duoti sutikimą, jeigu nori toliau naudotis kai kuriomis interneto platformų siūlomomis paslaugomis; todėl ragina sukurti privalomą dalijimosi duomenimis sistemą, kad vartotojai turėtų priemonių paprasčiau ir veiksmingiau teisėtai perimti savo duomenų nuosavybę ir juos valdyti;
52. ragina Komisiją persvarstyti bendrovių susijungimo ir įsigijimo taisyklės asmens duomenų vertinimo aspektu; ragina Komisiją sprendžiant dėl skaitmeninių bendrovių susijungimų ir įsigijimų visapusiškai atsižvelgti į asmens duomenų turtą ir jį vertinti taip pat kaip bet kokią kitą tradicinį fizinį turtą; primygtinai ragina Komisiją vertinant skaitmeninius susijungimus laikytis platesnio požiūrio ir įvertinti duomenų konsolidavimo poveikį, įskaitant reklamos technologijas, kurios yra didelių technologijų įmonių verslo modelių pagrindas;
53. pažymi, kad įsigijus numatytus objektus su tam tikrais duomenų ištekliais, rinkoje gali susidaryti vertingų ir unikalių duomenų išteklių valdymo koncentracija ir atitinkamai susijungiančios šalys gali gauti geresnę duomenų prieigą nei jų konkurentai; pabrėžia, kad, siekiant pasinaudoti įtaka rinkoje, duomenų konsolidavimas per įmonių susijungimą gali sustiprinti įmonės dominuojančią padėtį arba sudaryti galimybę įsigyti kitą subjektą, ir kelia susirūpinimą, kad kartais taip atimama teisė naudotis turtu; todėl apgailestauja dėl Europos Komisijos sprendimo patvirtinti bendrovės „Google“ įvykdytą dėvimų fizinės sveikatos įrenginių bendrovės „Fitbit“ perėmimą; nerimauja dėl būsimo „FitBit“ naudotojų asmens duomenų, įskaitant su sveikata susijusius duomenis, kurie gali būti naudojami skaitmeninės reklamos tikslais, tvarkymo; siūlo duomenis apie asmens sveikatą vertinti kaip specialią asmens duomenų kategoriją, kaip nurodyta Bendrojo duomenų apsaugos reglamento¹⁷ (BDAR) 9 straipsnyje; pažymi, kad bendrovės „Google“ pasiūlytų ir Komisijos patvirtintų taisomųjų priemonių nepakanka veiksmingai konkurencijai dėvimų ir skaitmeninių fizinės sveikatos įrenginių, kurie tampa vis svarbesni vartotojams, rinkoje užtikrinti;
54. pažymi, kad daugelyje specialių finansinių duomenų rinkų yra daug pardavėjų, tačiau, nors nė vienas iš jų neturi dominuojančios rinkos dalies, konkurencija yra labai maža; taip pat pažymi, kad kai kurie finansų rinkos duomenų pardavėjai, vykdydami duomenų agregavimą, galėtų veikti kaip prieigos valdytojai ir tokiu būdu kontroliuoti duomenų prieigą ir riboti naudojimo galimybes vartotojams; ragina Komisiją įvertinti tokius atvejus, kai įmonės įgyja prieigos valdytojų ar oligopolijų statusą, ir parengti priemones, kuriomis būtų atkurta konkurencija, sustiprintas kainų skaidrumas ir neleidžiama taikyti

¹⁷ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

nesąžiningos bei nepagrįstos komercinės praktikos;

55. apgailestauja ir reiškia susirūpinimą dėl to, kad 2014 m. bendrovė „Facebook“ įsigijo bendrovę „WhatsApp“; primena, kad perėmimo vertinimo proceso metu bendrovė „Facebook“ melavo Komisijai apie savo technines galimybes panaudoti „WhatsApp“ duomenis skaitmeninės reklamos tikslais; nurodo, kad „Facebook“ 2016 m. pradėjo naudoti „WhatsApp“ pokalbių metaduomenis reklamos tikslais; primena, kad 2017 m. Komisija skyrė bendrovei „Facebook“ baudą už tai, kad ji melavo per vertinimo procesą; primena, kad pagal SESV 105 straipsnį Komisija privalo pasiūlyti tinkamas priemones, kad nutrauktų SESV 101 ir 102 straipsniuose nurodytus pažeidimus; ragina Komisiją pateikti tinkamas priemones, kad sustabdytų „WhatsApp“ naudotojų duomenų naudojimą „Facebook“ reklamos tikslais;
56. ragina padidinti Sąjungos infrastruktūros ir veiklos atsparumo pajėgumus kritiškai svarbiuose skaitmeniniuose sektoriuose, be kita ko, skatinant sąžiningą konkurenciją ir remiant teisingus programinės įrangos licencijavimo principus Europos debesijos rinkose; mano, kad tvari konkurencija ir monopolinių struktūrų atsiradimo užkardymas rinkose yra būtina Europos skaitmeninės pertvarkos, ekonomikos atsigavimo ir konkurencingumo sąlyga;
57. ragina Komisiją persvarstyti ir priimti metodiką, naudojamą „piktnaudžiavimui dominuojančia padėtimi“ įvertinti, ir užtikrinti, kad „esminės infrastruktūros“ sąvoka atitiktų savo paskirtį ir skaitmeniniame amžiuje; ragina Komisiją papildyti dominavimo sąvoką priklausomybės ir santykinės rinkos dalyvių įtakos sąvokomis;
58. pažymi, kad finansinių paslaugų srityje susiformavo tam tikrų oligopolinių struktūrų ir kad kai kurios didelės technologijų įmonės tapo svarbiomis finansinių paslaugų rinkos dalyvėmis; ragina Komisiją stebėti ir tirti, kaip šių operatorių turimas konkurencinis pranašumas gali iškraipyti konkurenciją rinkoje ir pakenkti vartotojų interesams bei inovacijoms;
59. mano, kad privatumo ir asmens duomenų apsauga, nediskriminavimo principas, teisė į saviraiškos laisvę ir informacijos laisvę turi sudaryti sėkmingos ir tvarios ES skaitmeninių paslaugų politikos pagrindą;

Valstybės pagalbos kontrolė

60. pažymi, kad valstybės pagalbos politika yra neatskiriama konkurencijos politikos dalis ir kad valstybės pagalbos kontrolė atspindi būtinybę išlaikyti vienodas veiklos sąlygas visoms bendrojoje rinkoje veiklą vykdančioms įmonėms;
61. pakartoja, kad visuotinės ekonominės svarbos paslaugos tebėra būtinos daugelio bendruomenių Europoje išgyvenimui, visų pirma izoliuotuose, atokiuose ar periferiniuose Sąjungos regionuose; palankiai vertina Komisijos atviras konsultacijas dėl vyriausybės subsidijų būtinosioms paslaugoms; palankiai vertina neseniai priimtas naujas regioninės valstybės pagalbos gaires; primena, kad reikia parengti tikslingesnės valstybės pagalbos veiksmų planą, ypač visuotinės ekonominės svarbos paslaugoms;
62. ragina Komisiją ir valstybes nares, atsižvelgiant į valstybės pagalbos taisyklių taikymą ir susijusį vykdomą peržiūros procesą, pradėti teritorinį COVID-19 krizės socialinio ir ekonominio poveikio vertinimą; pažymi, kad šiomis aplinkybėmis ypatingą dėmesį reikėtų skirti poveikio ES salose ir atokiausiuose regionuose įsikūrusioms įmonėms

analizei pagal SESV 174 ir 349 straipsnius;

63. ragina Komisiją atidžiai įvertinti sektorius, sudarančius daugelio kitų pramonės šakų pagrindą, ir Sąjungos tvarios socialinės ir ekonominės vertės grandinę; primena, kad reikia skatinti gamybos technologijas ir praktiką, kurios padėtų gerokai sumažinti poveikį aplinkai;
64. ragina visas ES konkurencijos ir valstybės pagalbos taisykles suderinti su ilgalaikiais visuomenės tikslais, visų pirma su Europos žaliuoju kursu, atsižvelgiant į ES klimato srities įsipareigojimus; apgailestauja, kad nors energijos rūšių derinio nustatymas ir toliau priklauso nacionalinei kompetencijai, dauguma valstybių narių nesieja valstybės pagalbos su šiais tikslais;
65. palankiai vertina pradėtas konsultacijas dėl to, kaip konkurencijos politika būtų galima remti Europos žaliąjį kursą ir geriau atsižvelgti į žaliąjį ir tvarų veiksmingumą, kai sprendžiama dėl valstybės pagalbos, susijungimų kontrolės ir antimonopolinių taisyklių; ragina Komisiją atliekant būsimą Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gairių ir horizontaliųjų bendradarbiavimo susitarimų peržiūrą nustatyti konkrečias paskatas ir sąlygas toliau mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro; visų pirma ragina parengti gaires dėl elektrinių modernizavimo, hibridinių projektų ir elektros energijos kaupimo, taip pat dėl investicijų į energijos vartojimo efektyvumą ir pastatų renovaciją; be to, pakartoja, kad pereinant prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos reikia imtis priemonių struktūriniais pokyčiais įveikti, pavyzdžiui, laikyti anglių pramonės regionus remtinomis vietovėmis pagal SESV 107 straipsnio 3 dalį;
66. susirūpinęs pažymi, kad neteisėtos valstybės pagalbos susigrąžinimas yra ilgas ir sudėtingas procesas; taip pat pabrėžia, kad turėtų būti padidintas valstybės pagalbos atvejų vertinimo proceso skaidrumas ir atsekamumas, atsižvelgiant į didelę atvejų tarpusavio sąsajų riziką;

Susijungimų kontrolė, kova su monopolijomis ir karteliais

67. primygtinai ragina Komisiją išlaikyti budrumą ir griežtai užtikrinti SESV 102 straipsnio, kuriuo draudžiamas piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi, ir susijungimų kontrolės procedūrų, įtvirtintų EB Susijungimų reglamente¹⁸, vykdymą;
68. palankiai vertina Komisijos įsipareigojimą persvarstyti savo 1997 m. pranešimą¹⁹ dėl atitinkamos rinkos apibrėžties Komisijai užtikrinant susijungimo ir antimonopolinių taisyklių vykdymą; ragina Komisiją vykdant konkurencijos vertinimus kiekvienu konkrečiu atveju atsižvelgti į ilgalaikę viziją, apimančią pasaulinį aspektą ir galimą konkurenciją ateityje; pabrėžia, kad praityje Komisijos nustatyta susijusios rinkos apibrėžtis galėjo būti per siaura, kad būtų pakankamai atsižvelgta į dinamišką konkurenciją pasaulinėse rinkose; ragina Komisiją nustatant rinkos apibrėžtį laikytis dinamiškesnio požiūrio, pagal kurį inovacijų kriterijai taptų pagrindiniu atitinkamos rinkos analizės, susijusios su Europos susijungimų kontrole, elementu;
69. ragina Komisiją persvarstyti susijungimų gaires, kad būtų atsižvelgta į su jais susijusį veiksmingumo padidėjimą, įskaitant iššūkį ES pramonės konkurencingumui; palankiai

¹⁸ 2004 m. sausio 20 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 139/2004 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės (EB Susijungimų reglamentas) (OL L 24, 2004 1 29, p. 1).

¹⁹ OL C 372, 1997 12 9, p. 5.

vertina tai, kad Konkurencijos generalinio direktorato prioritetų ir strateginio koordinavimo skyrius Konkurencijos generaliniam direktoratui tiriant bylas gali pasinaudoti visų Komisijos generalinių direktoratų praktinėmis žiniomis; mano, kad Komisijos pramonės arba sektorių strategijos praktinės žinios galėtų būti sustiprintos ir padėti Konkurencijos generalinio direktorato tyrimų grupėms nustatyti taisomųjų priemonių įgyvendinamumą ir padarinius Komisijos prioritetų požiūriu;

70. primena savo raginimą Komisijai atlikti Žalos direktyvos²⁰ vertinimą, kai visose valstybėse narėse bus sukaupta pakankamai naujų taisyklių taikymo patirties, kad būtų galima įvertinti poreikį atlikti tam tikrus pakeitimus siekiant visoje ES veiksmingiau ir darniau įgyvendinti ieškinius dėl žalos atlyginimo;
71. palankiai vertina Komisijos nustatytą priemonę „eLeniency tool“; primena, kad sparčiai vystantis skaitmeninėms rinkoms atsiranda naujų iššūkių, susijusių su konkurencijos politikos įgyvendinimu; atsižvelgdamas į tai rekomenduoja Komisijai apsvarstyti *ex ante* intervencijos galimybes, visų pirma skaitmeninėse rinkose, ir suteikti ES ir nacionalinėms konkurencijos ir reguliavimo institucijoms būtinų priemonių anonimiškai rinkti duomenis, kad jos galėtų geriau ir laiku pastebėti rinkos nepakankamumo atvejus;
72. atkreipia dėmesį į tai, kad piktnaudžiavimo įtaka rinkoje ir susijusio netinkamo elgesio atveju, pavyzdžiui, kokybės suprastėjimo arba priverstinių metodų taikymo, gali pasitaikyti net jei produktai arba paslaugos tiekiami nemokamai; pabrėžia, kad ES vartotojų interesai neapsiriboja žemomis kainomis ir, kaip numatyta SESV, taip pat apima kokybę, inovacijas, našumą, tvarumą, aplinkos apsaugą ir sąžiningos prekybos santykių skatinimą; mano, kad į konkurencijos politiką turėtų būti geriau įtraukta viešųjų gėrybių vertė ir išorės veiksniai, susiję su tam tikrų rūšių gamyba;
73. primena, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismui aiškinant SESV 101 straipsnį atsižvelgiama į skirtingus Sutarčių tikslus; ypač atkreipia dėmesį į „Wouters“ bylos sprendimą²¹, kurioje bendrieji interesai buvo svarbesni, todėl konkurencijos ribojimai buvo laikomi pagrįstais; ragina Komisiją parengti „žalos teoriją“, kuri apimtų ne tik į kainas orientuotus metodus, bet ir platesnius svarstymus, kartu pabrėžiant proporcingumo principo svarbą, o tai reiškia, kad konkurencijos apribojimai negali viršyti to, kas būtina bendrajam interesui užtikrinti; šuo aspektu taip pat ragina Komisiją paskelbti gaires dėl sąvokos „didelė kliūtis veiksmingai konkurencijai“ aiškinimo pagal EB Susijungimų reglamentą;
74. sutinka su EAR, kad apskritai Komisija, vykdydama susijungimų kontrolę ir antimonopolines procedūras, tinkamai naudojami savo vykdymo užtikrinimo įgaliojimai, nors tam tikrose srityse reikėtų patobulinių; visų pirma pažymi, kad siekiant aptikti visus atvejus, kuriuos turėtų peržiūrėti konkurencijos institucijos, apyvartos ribinės vertės gali būti netinkamas rodiklis; todėl ragina Komisiją vykdant EB Susijungimų reglamento vertinimą išnagrinėti galimybę persvarstyti ribines vertes ir įtraukti tokius veiksnius, kaip vartotojų, kuriems turėjo įtakos susijungimai, skaičius ir

²⁰ 2014 m. lapkričio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/104/ES dėl tam tikrų taisyklių, kuriomis reglamentuojami pagal nacionalinę teisę nagrinėjami ieškiniai dėl žalos, patirtos dėl valstybių narių ir Europos Sąjungos konkurencijos teisės nuostatų pažeidimo, atlyginimo (OL L 349, 2014 12 5, p. 1).

²¹ 2002 m. vasario 19 d. Sprendimas *J. C. J. Wouters, J. W. Savelbergh ir Price Waterhouse Belastingadviseurs BV prieš Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten*, C-309/99, EU:C:2002:98.

susijusių sandorių vertė; be to, ragina Komisiją atliekant pradėtą EB Susijungimų reglamento vertinimą taip pat įvertinti didesnę koncentracijos lygį, susidarantį dėl didelių turto valdymo bendrovių horizontaliosios nuosavybės, ir apsvarstyti galimybę pateikti gaires dėl SESV 101 ir 102 straipsnių taikymo šiuo atžvilgiu;

75. pažymi, kad nors EAR teisingai nurodo, jog vien pagal baudų dydį negalima daryti išvadų, ar jos veiksmingai atgraso prasižengti, EAR taip pat pabrėžia, kad „sunkiais atvejais“ pati galimų baudų viršutinė riba gali sumažinti atgrasomąjį poveikį; šiomis aplinkybėmis atkreipia dėmesį į tai, kad nors Komisijos taikomos baudos yra vienos didžiausių pasaulyje, nuo 2006 m. beveik du trečdaliai Komisijos paskirtų baudų kartelių bylose nesiekė 0,99 proc. pasaulinės metinės apyvartos, taigi buvo gerokai mažesnės už leistiną viršutinę 10 proc. ribą nuo įmonės metinės pasaulinės apyvartos²²; ragina Komisiją įvertinti jos skiriamų baudų atgrasomąjį poveikį ir apsvarstyti galimybę sunkiais kartelių atvejais taikyti iki 40 proc. pasaulinės metinės apyvartos dydžio baudas;
76. primena, kad kartelių veikla yra turbūt didžiausias konkurencijos teisės nuostatų pažeidimas, o monopoliai yra viena iš didžiausių nerimą keliančių rinkos koncentracijos formų; pabrėžia, kad svarbu aptikti neteisėtą kartelinių elgesį, nes tokie konkurencijos teisės pažeidimai prieštarauja ES piliečių interesams, vartotojams tenka gerokai didesnės išlaidos ir kyla pavojus, kad bus slopinamos inovacijos ir negerės kokybė;
77. pabrėžia, kad susidūrus su krize, kai kurioms įmonėms kyla pagunda reorganizuoti pramonės struktūrą sudarant vadinamuosius „krizės kartelius“, t. y. daugumos ar visų konkurentų susitarimus riboti gamybą ir (arba) sumažinti pajėgumus, kad galėtų padidinti pelningumą ir išvengtų iškritimo iš rinkos krizės metu;
78. siūlo atidžiau stebėti vadinamąją destruktinių įsigijimų praktiką, nes ji gali būti kenksminga inovacijoms ir Europos startuolių bei mažų įmonių klestėjimui; atsižvelgdamas į tai palankiai vertina Komisijos iniciatyvą skatinti aktyviau taikyti EB Susijungimų reglamento 22 straipsnyje nustatytą „Nyderlandų sąlygą“ ir priimti nacionalinių konkurencijos institucijų pranešimus dėl susijungimų, kuriuos derėtų įvertinti ES lygmeniu; ragina Komisiją persvarstyti savo klausimų perdavimo praktiką pagal EB Susijungimų reglamento 22 straipsnį ir pareigą informuoti apie koncentraciją, numatytą skaitmeninių paslaugų akte, ir paskelbti gaires;

Sektorijų raida

79. pakartoja, kad yra labai susirūpinęs dėl giliai įsišaknijusios koncentracijos Europos žemės ūkio ir maisto tiekimo grandinėje, kuri yra žalinga vartotojams, smulkiems ūkininkams, aplinkai ir biologinei įvairovei; pabrėžia, kad pernelyg didelė perdirbėjų ar pirkėjų galia tiekimo grandinėje lemia netvarų spaudimą mažinti žemės ūkio gaminių kainas;
80. palankiai vertina Direktyvą dėl įmonių vienu kitoms taikomos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje²³, nes tai yra svarbus

²² https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR20_24/SR_Competition_policy_LT.pdf

²³ 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/633 dėl įmonių vienu kitoms taikomos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje (OL L 111, 2019 4 25, p. 59).

pirmas žingsnis siekiant užtikrinti sąžiningas sąlygas veiklos vykdytojams, kovoti su dvigubais standartais žemės ūkio maisto produktų praktikoje ir spręsti derybinės galios disbalanso klausimą; ragina Komisiją atidžiai stebėti, kaip ji perkeliama į nacionalinę teisę, ir skatinti valstybes nares keistis geriausios praktikos pavyzdžiais;

81. be to, ragina Komisiją toliau išsamiai nagrinėti, koks yra prekybos susivienijimų mastas ir poveikis, ypatingą dėmesį skiriant sąžiningos konkurencijos ir didesnio prekybos centrų ir didžiųjų prekybos tinklų komercinės praktikos skaidrumo užtikrinimui, ypač tais atvejais, kai tokia praktika daro poveikį prekės ženklo vertei ir produktų pasirinkimui arba riboja inovacijas ar kainų palyginamumą, siekiant užtikrinti, kad ūkininkai galėtų gaminti savo produktus sąžiningomis sąlygomis ir juos sąžiningai įkainoti; šiomis aplinkybėmis apgailestauja, kad ES lygmeniu nėra draudžiamas sąmoningai nuostolingas pardavimas;
82. atkreipia dėmesį į didėjantį ūkininkų protestų skaičių ir pažymi, kad vienas iš jų dalyviams susirūpinimą keliančių klausimų yra bendras laisvosios prekybos susitarimų poveikis ES žemės ūkio maisto produktų sektoriui; ragina Komisiją ypatingą dėmesį skirti bet kokio pobūdžio ES nepriklausančių šalių antikonkurencinei praktikai, kuri gali pakenkti ES žemės ūkio sektoriui ir ūkininkams, turint omenyje socialinių, sveikatos, darbo, aplinkos apsaugos ir gyvūnų gerovės standartų skirtumus ES nepriklausančiose valstybėse; ragina būsimose ir vykstančiose prekybos derybose žemės ūkio produktams taikyti abipusiškumo ir atitikties principus;
83. pažymi, kad apmokestinimas iš esmės priskiriamas nacionalinei kompetencijai ir kad jis priklauso nuo vyriausybių ir parlamentų politinių pažiūrų ir veiksmų, be to, yra grindžiamas fiskaline politika ir politiniais siekiais viešųjų finansų srityje; palankiai vertina Komisijos budrumą įgyvendinant valstybės pagalbos taisykles apmokestinimo srityje; pakartoja, kad atrankinė valstybės fiskalinė pagalba gali sukurti nevienodas sąlygas vidaus rinkoje ir kad agresyvus mokesčių planavimas kenkia ne tik sąžiningai konkurencijai, bet ir tinkamam socialinių sistemų veikimui apskritai; pabrėžia, kad svarbu reformuoti dabartinę mokesčių sistemą siekiant užtikrinti, kad mokesčiai būtų mokami ten, kur sukuriama vertė; atsižvelgdamas į tai ragina Komisiją peržiūrėti savo valstybės pagalbos gaires dėl mokesčių ir įvertinti, kurios valstybės pagalbos priemonės iškreipia konkurenciją;
84. susirūpinęs atkreipia dėmesį į tai, kad esama susiskaidymo ir atotrūkio telekomunikacijų ir ypač spartaus interneto prieigos galimybių srityje tiek tarp valstybių narių, tiek tarp visos Europos kaimo ir miestų teritorijų; primena, kad siekiant panaikinti šį skirtumą būtina sveika konkurencija;
85. pabrėžia, kad tai yra kritinis momentas Sąjungos apgyvendinimo sektoriui, kuris visos šios tebesitęsiančios krizės metu patyrė didžiausią ekonominį ir finansinį smūgį; šiomis aplinkybėmis palankiai vertina valstybės pagalbą šiam sektoriui;
86. ragina Komisiją, jai persvarstant Direktyvą dėl vartojimo kredito sutarčių²⁴, užtikrinti tinkamą vartotojų apsaugą vartojimo kreditų srityje, be kita ko, skatinant veiksmingas konkurencijos sąlygas tarp operatorių ir suteikiant daugiau galimybių gauti kreditą; šiomis aplinkybėmis ragina suteikti vartotojams galimybių geriau palyginti pasiūlymus

²⁴ 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/48/EB dėl vartojimo kredito sutarčių ir panaikinanti Tarybos direktyvą 87/102/EEB (OL L 133, 2008 5 22, p. 66).

užtikrinant didesnę skaidrumą, be kita ko, atskirai nurodant tiesiogines sąnaudas, susijusias su kredito grąžinimu, ir netiesiogines sąnaudas, pavyzdžiui, rinkliavas už trečiųjų šalių paslaugas ir mokesčius, kurios yra negrąžintinos;

87. yra susirūpinęs dėl to, kad susijusioje valstybėje narėje valstybės valdoma naftos bendrovė perka rinkos lyderės poziciją turinčią spaudos leidinių grupę, kuriai priklauso 20 pagrindinių regioninių laikraščių, 120 savaitinių žurnalų ir 500 interneto portalų²⁵; pakartoja savo raginimą Komisijai atlikti žiniasklaidos nuosavybės koncentracijos Europoje tyrimą, visų pirma atsižvelgiant į tai, kad tarptautinės korporacijos supirkinėja Europos žiniasklaidos įmones;

o

o o

88. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, valstybių narių nacionaliniams parlamentams ir nacionalinėms bei, kai taikytina, regioninėms valstybių narių konkurencijos institucijoms.

²⁵ <https://www.dw.com/en/poland-state-run-oil-company-buys-leading-media-group/a-55859592>